

Prop.
1988/89:15

Regeringens proposition

1988/89:15

om fortsatt giltighet av lagen (1952:98) med
särskilda bestämmelser om tvångsmedel i
vissa brottmål

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i
bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 6 oktober 1988.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Laila Freivalds

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att 1952 års lag med särskilda bestämmelser om
tvångsmedel i vissa brottmål skall fortsätta att gälla till utgången av år
1989.

Lag om fortsatt giltighet av lagen (1952:98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål

Härigenom föreskrivs att lagen (1952:98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål, som gäller till utgången av år 1988¹, skall fortsätta att gälla till utgången av år 1989.

¹ Lagens giltighetstid senast förlängd 1987:1077.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 oktober 1988

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdsen, Hjelm-Wallén, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström

Föredragande: statsrådet Freivalds

Proposition om fortsatt giltighet av lagen (1952:98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål

1 Inledning

Bestämmelser om tvångsmedel vid beivrande av brott finns, förutom i rättegångsbalken (RB), i bl. a. lagen (1952:98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål. Lagen innehåller tilläggs- och undantagsbestämmelser till den grundläggande regleringen i RB, bl. a. i fråga om telefonavlyssning. Lagen är tidsbegränsad och gäller efter den senast gjorda förlängningen till utgången av år 1988 (prop. 1987/88:18, JuU 17, rskr. 36, SFS 1987:1077).

Beträffande gällande ordning får jag hänvisa till vad som anförts därom i prop. 1983/84:57 angående tidigare förlängning av lagens giltighetstid.

Jag vill också nämna en ändring i 2 § i 1952 års lag (prop. 1986/87:112, JuU 1987/88:7, rskr. 30, SFS 1987:1213), som trädde i kraft den 12 april 1988 (SFS 1988:29). Den tog sikte på att, med bibehållna möjligheter till utvidgad tid för utredningen vid ifrågavarande brott, tillgodose Europakonventionens krav på en ofördröjlig inställelse av den misstänkte inför en domare eller motsvarande för prövning av frihetsberövandet.

Tvångsmedelskommittén (Ju 1978:06), som enligt sina direktiv haft att överväga bl. a. en permanent reglering i RB av de frågor som nu behandlas i 1952 års lag, har i sitt slutbetänkande (SOU 1984:54) Tvångsmedel — Anonymitet— Integritet föreslagit att den särskilda regleringen i 1952 års lag behålls och att lagen liksom nu skall ha begränsad giltighetstid och regelbundet omprövas. Betänkandet har remissbehandlats och övervägs för närvarande inom justitiedepartementet.

I en skrivelse den 22 september 1988 till justitiedepartementet har rikspolisstyrelsen anfört att 1952 års lag utgör en nödvändig grund för den verksamhet som rikspolisstyrelsens säkerhetsavdelning bedriver samt att de möjligheter som lagen ger också har utnyttjats. Enligt rikspolisstyrelsen är det av utomordentlig vikt för säkerhetsavdelningens fortsatta verksamhet att lagens giltighetstid förlängs.

2 Föredragandens överväganden

1952 års lag med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål tar sikte på brott som rör rikets säkerhet eller är av allmänfarlig natur. Lagen gäller till utgången av år 1988. I likhet med rikspolisstyrelsen anser jag att lagen fortfarande behövs och att dess giltighetstid bör förlängas. Liksom tidigare bör det ske med ett år eller till utgången av år 1989.

I detta sammanhang kan erinras om *lagen (1975:1360) om tvångsåtgärder i spaningssyfte i vissa fall*. Enligt denna lag, som gäller till utgången av år 1988, får i vissa fall tvångsåtgärd såsom t.ex. telefonavlyssning tillgripas, när åtgärden är påkallad för att utröna om en terroristorganisation planlägger eller förbereder en gärning som innebär våld, hot eller tvång för politiska syften. Regeringen har nyligen i prop. 1988/89:12 föreslagit att giltighetstiden för den lagen förlängs.

Frågan om förlängning av giltighetstiden för 1952 års lag är enligt min mening av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att anta ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1952:98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.